

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Vaizdo konferencijos>Vadovas

Vadovas

Šiame vadove numatytas vaizdo konferencijų įrangos naudojimas Europos Sąjungoje vykstančiuose tarpvalstybiniuose teismo procesuose. Jame aptariami organizaciniai, techniniai ir teisiniai vaizdo konferencijų technologijų naudojimo aspektai. Be to, jame nagrinėjamas įrangos naudojimas teismo salėse bei liudytojų kambariuose ir nešiojamos įrangos naudojimas. Vadovas taikomas tais atvejais, kai vaizdo konferencija naudojama bet kuriai teismo proceso daliai, visų pirma parodymų išklausymui atokiose, kitose ES valstybėse narėse esančiose vietose.

Vaizdo konferencijų naudojimo tarpvalstybiniuose teismo procesuose vadovas (PDF)

TURINYS

1. TARPVALSTYBINĖS VAIZDO KONFERENCIJOS ES

- 1.1. Taikymo sritis ir bendro pobūdžio informacija
- 1.2. Teisinio pagrindo Europos Sąjungos teisėje apžvalga

2. PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

- 2.1. Parengiamoji tvarka
- 2.2. Prašymas
- 2.3. Būtinasis pasirengimas
- 2.4. Vertimas žodžiu
- 2.5. Teismo posėdis
- 2.6. Teismo posėdžio protokolai

3. TECHNINIAI ASPEKTAI

- 3.1. Bendro pobūdžio informacija apie techninius reikalavimus
- 3.2. Bendra tvarka ir kokybės principai
  - 3.2.1. Vaizdo konferencijų įranga - Vaizdas
  - 3.2.2. Vaizdo konferencijų įranga - Garsas
- 3.3. Vaizdo konferencijų įrangos valdymas
  - 3.3.1. Įrašai ir dokumentų naudojimas
  - 3.3.2. Ryšys tarp kelių vietų ir tų vietų sujungimas

Priedai

4. I priedas. Tolesnis teisinio pagrindo, reglamentuojančio vaizdo konferencijų naudojimą tarpvalstybinėse bylose, aiškinimas.
  - 4.1. Teisinis pagrindas baudžiamųjų bylų atveju
  - 4.2. Teisinis pagrindas civilinių ir komercinių bylų atveju
5. II priedas. Techniniai standartai

6. III priedas. PAGRINDINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO TARPVALSTYBINIUISE TEISMO PROCESUOSE ETAPAI

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TARPVALSTYBINĖS VAIZDO KONFERENCIJOS ES

1.1. Taikymo sritis ir bendro pobūdžio informacija

1. Šiame vadove numatytas vaizdo konferencijų įrangos naudojimas Europos Sąjungoje vykstančiuose tarpvalstybiniuose teismo procesuose. Jame aptariami organizaciniai, techniniai ir teisiniai vaizdo konferencijų technologijų naudojimo aspektai. Be to, jame nagrinėjamas įrangos naudojimas teismo salėse bei liudytojų kambariuose ir nešiojamos įrangos naudojimas. Vadovas taikomas tais atvejais, kai vaizdo konferencija naudojama bet kuriai teismo proceso daliai, visų pirma parodymų išklausymui atokiose, kitose ES valstybėse narėse esančiose vietose.
2. Šiame vadove pateikiamos konsultacijos ir gairės teisės specialistams, teismo tarnautojams ir techniniam personalui. Vadove aptariami praktiniai su vaizdo įrangos naudojimu susiję aspektai, kurie itin svarbūs teisės specialistams ir teismo tarnautojams, o toliau – techniniai aspektai, kurie labai svarbūs techniniam personalui. Vadovo priede pateikiama išsami informacija apie vaizdo konferencijų naudojimo tarpvalstybiniuose teismo procesuose baudžiamųjų, civilinių ir komercinių bylų atveju teisinį pagrindą. Kituose prieduose apibrėžiami techniniai standartai, į kuriuos turi būti atsižvelgiama, ir apibendrinami pagrindiniai vaizdo konferencijų naudojimo tarpvalstybiniuose teismo procesuose etapai. Šiuo dokumentu siekiama padėti naudotojams, pateikiant jiems konsultacijas ir gaires. Jis nepakeičia išsamių darbo instrukcijų ar išsamių veiklos instrukcijų.
3. Dokumente daugiausia kalbama apie vaizdo konferencijų naudojimą teismo procesuose baudžiamųjų, civilinių ir komercinių bylų teismuose. Tačiau daugelis techninių vaizdo konferencijų naudojimo aspektų yra bendrai taikomi tokių konferencijų naudojimui platesnėje teismų veikloje. Liudytojai ir ekspertai ne visada apklausiami teismo salėse, ir yra galimybė surengti vaizdo konferenciją tarp teismų ir kitų vietų, pavyzdžiui, konsulinį įstaigų ir diplomatinį atstovybių, teismų, ligoninių ir prieglobsčio centrų. Šiuo dokumentu galima remtis naudojant vaizdo konferencijas kitose procedūrose.
4. Paprastai tarpvalstybinėse civilinėse bylose liudytojai ir ekspertai gali būti apklausiami per vaizdo konferenciją esant šioms dviem galimoms situacijoms: netiesiogiai renkant įrodymus, kai prašomosios valstybės teismas atlieka, pvz., liudytojo apklausą (tam tikromis sąlygomis dalyvaujant prašančiojo teismo atstovams); tiesiogiai renkant įrodymus, kai prašantis teismas apklausia liudytoją kitoje valstybėje narėje tiesiogiai per vaizdo konferenciją.
5. Atliekant ikiteisminį tyrimą bylą tiriantis teisėjas ar prokuroras galėtų nuspręsti išklausti liudytojo, kuriam gresia pavojus, ar užsienyje gyvenančio liudytojo ar eksperto parodymus per vaizdo konferenciją ar kitomis tinkamomis nuotolinio audiovizualinio ryšio priemonėmis, jei liudytojas sutinka ir negali ar nepageidauja asmeniškai atvykti į teismo posėdį.
6. Ekspertų galimybės dalyvauti teismo posėdžiuose kaip liudytojams yra viena iš atidėliojimo priemonių tiek civilinėse (pvz., medicinos ekspertų ir psichologų dalyvavimas su vaiko globa ar vaiko priežiūra susijusiose bylose), tiek baudžiamosiose bylose (pvz., teismo medicinos ar informatikos specialistų

dalyvavimas). Vaizdo konferencijų įrangos naudojimas suteiks teismams galimybę lanksčiau spręsti, kada ir kaip liudytojai ekspertai iš kitų valstybių narių turi duoti parodymus. Kai reikia išklausti liudytojų ekspertų parodymus, patartina su ekspertu susisiekti prieš teismo posėdį, kad būtų galima patikrinti, kokios techninės įrangos gali prireikti teismo posėdžio metu.

7. Pažeidžiamiesiems ar įbauginiems liudytojams vaizdo konferencija gali būti priemonė, padedanti sumažinti stresą ir diskomfortą, kurie gali atsirasti dėl kelionės į kitos šalies teismą nepatogumų. Duodant parodymus užsienio šalies teismui, praktiškiau naudoti atskirą liudytojų kambarį nei teismo posėdžių salę. Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TARPVALSTYBINĖS VAIZDO KONFERENCIJOS ES

1.2. Teisinio pagrindo Europos Sąjungos teisėje apžvalga

8. Su baudžiamosiomis bylomis susijusius prašymus paprastai reglamentuoja nacionalinės teisės aktai ir 2000 m. gegužės 29 d. Konvencija dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (toliau – 2000 m. Konvencija dėl savitarpio pagalbos) .

9. Prašymai taip pat gali būti teikiami civilinėse bylose remiantis 2001 m. gegužės 28 d. ES Tarybos reglamentu Nr. 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (toliau – 2001 m. Reglamentas dėl įrodymų rinkimo).

10. Standartinės formos ir informacija apie procedūras taip pat pateikiamos Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose ([↗](#) **Europos teisminis atlasas**) ir [↗](#) **Europos teismo tinklo baudžiamosiose bylose** tinklavietėse.

11. Be to, vaizdo konferencijų taikymo sritis ES mastu yra numatyta 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvoje 2004/80/EB dėl kompensacijos nusikaltimų aukoms. Pagal direktyvos 9 straipsnio 1 dalį pareiškėjo parodymai gali būti išklausti per vaizdo konferenciją. Be to, 2007 m. liepos 11 d. Reglamentas (EB) Nr. 861/2007, nustatantis Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, 9 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė rinkti įrodymus per vaizdo konferenciją, jei tam turima techninių priemonių. 2008 m. gegužės 21 d. Direktyvoje 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų akcentuojama, kad direktyva jokia būdu neturėtų užkirsti kelio mediacijos procese naudoti šiuolaikines ryšių technologijas.

12. Daugeliui ES valstybių narių daugelis iš šių priemonių jau taikytinos (išlygas pareiškė kai kurios valstybės narės, ypač dėl kaltinamųjų apklausos per vaizdo konferenciją) .

Vaizdo konferencijų naudojimo civilinių bei komercinių bylų ir baudžiamųjų bylų procesuose tvarka skiriasi. Veiksmai, kurie būtini posėdžiui pasitelkiant vaizdo konferenciją surengti, ir priemonių skirtumai išdėstyti III priedo lentelėje.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.1. Parengiamoji tvarka

13. Tarpvalstybiniuose teismo procesuose siekiama, kad vaizdo konferencijos sesija kuo labiau atitiktų bet kurio teismo įprastinę praktiką, kai parodymai duodami viešame teismo posėdyje. Palyginti su nacionalinėmis teisinėmis procedūromis, tarpvalstybinės procedūros nuo jų labai nedaug skiriasi. Norint surengti tarpvalstybinį teismo posėdį pasitelkiant vaizdo konferenciją būtina atlikti tam tikras formalias procedūras.

14. Civilinėse ir komercinėse bylose prašymas dėl parodymų išklausymo per vaizdo konferenciją pateikiamas naudojant standartinės prašymo formas. Šios formos pateikiamos Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose [↗](#) **Europos teismo atlaso** tinklavietėje.

15. Baudžiamosiose bylose nenustatyta pareiga naudoti tam tikras prašymo formas ar lydraščius. Europos teisminis tinklas baudžiamosiose bylose parengė teismo pavedimo lydraščio formą. Naudodamos lydraštį prašančioji ir prašomoji institucijos galės tiesiogiai susipažinti su teismo pavedimo turiniu ir (arba) vykdymu. (žr. III priedą).

16. Prašymai gali būti siunčiami paštu, pašto siunta, faksu (visose valstybėse narėse) arba e. paštu (ne visose valstybėse narėse). Informacijos apie valstybėse narėse galiojančias taisykles galima rasti Europos teisminių tinklų tinklavietėse.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.2. Prašymas

17. Prašymo dėl vaizdo konferencijos naudojimo savitarpio teisinės pagalbos atvejais ar išklausančią parodymus civilinėse ir baudžiamosiose bylose pobūdis skiriasi; apie tai išsamiau išdėstyta III priede. Formos yra parengtos tiek civilinėms, tiek baudžiamosioms byloms, prašantysis teismas jas siunčia kitoje šalyje esančiam prašomajam teismui (baudžiamosiose bylose formų neprivaloma naudoti). Formose pateikiama informacija, kuri naudojama susisiekti su dalyvaujančiomis šalimis ir jų atstovais, bei teismo informacija. Kai kuriais atvejais gali būti pateikiama informacija apie įrangos naudojimo mokesčių ir nurodytą kalbą, kuria bus kalbama per vaizdo konferenciją.

18. Civilinėse bylose 2001 m. Reglamente dėl įrodymų rinkimo numatytos dvi galimybės, kai vaizdo konferencija gali būti parodymams kitoje valstybėje narėje išklausti:

Pagal 10–12 straipsnius prašantysis teismas gali kitoje valstybėje narėje esančio prašomojo teismo prašyti sudaryti galimybę jo atstovams ar šalims būti ar dalyvauti prašomajam teismui renkant įrodymus per vaizdo konferenciją. Toks prašymas gali būti atmetas tik tuo atveju, jei jis nesuderinamas su prašomojo teismo valstybės narės teise, arba dėl didelių praktinių sunkumų. Tokiu atveju taikomos 13 straipsnyje numatytos prievartos priemonės prašymui įvykdyti. Tačiau pagal 14 straipsnį liudytojas gali pasinaudoti teise atsisakyti duoti parodymus pagal prašomojo ar prašančiojo teismo valstybės narės teisę.

Pagal 17 straipsnį prašantysis teismas pats tiesiogiai renka įrodymus kitoje valstybėje narėje šios valstybės centrinei įstaigai arba kompetentingai institucijai davus sutikimą. Pagal 17 straipsnio 4 dalį centrinė įstaiga ar kompetentinga institucija šiuo tikslu skatina naudoti vaizdo konferencijas. 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad įrodymai tiesiogiai gali būti renkami tik savanoriškai.

Be to, kad skiriasi prievartos priemonės, pagrindiniai šių dviejų metodų skirtumai yra šie – už įrodymų rinkimą atsakingas teismas ir taikytina teisė.

19. Prašantysis teismas prašomajam teismui išsiųs prašymą naudoti vaizdo konferenciją ir reikalaujamą informaciją kartu su prašymo A ar I formomis, pateiktomis 2001 m. Reglamente dėl įrodymų rinkimo. Atsakymas į prašymą taip pat pateikiamas naudojant standartinės formos. Jei prašymas kitos valstybės narės teismui dėl dalyvavimo vaizdo konferencijoje atmetamas, teismas naudoja E formą. Tiesiogiai renkant įrodymus, per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos centrinė įstaiga arba kompetentinga institucija privalo informuoti prašantįjį teismą (naudodama J formą), ar prašymas yra priimtas. Jei prašymas priimtas, prašantysis teismas parodymus gali gauti per jo nustatytą laikotarpį.

20. Baudžiamosiose bylose prašomoji valstybė narė turi sutikti, kad teismo posėdis vyktų per vaizdo konferenciją, jei vaizdo konferencijos naudojimas neprieštarauja pagrindiniams jos teisės principams ir jei ji turi technines priemones tokiam posėdžiui surengti. Vykdamas savitarpio pagalbos prašymą gali būti imamasi prievartos priemonių (pvz., šaukimo atvykti į teismą, o neatvykus taikyti sankcijas), jei už prašyme apibūdintą pažeidimą prašomojoje valstybėje taip pat baudžiama.

21. Jei vaizdo konferencijos įrangą, kuri bus naudojama, teikia ne prašantysis teismas, jis iš pradžių bus atsakingas už visas transliavimo išlaidas, įskaitant įrangos nuomą ir ją eksploatuojančio techninio personalo samdymą, ir turės jas padengti. Pagal 2001 m. Reglamentą dėl įrodymų rinkimo bendrasis principas yra, kad dėl prašymo netiesiogiai rinkti įrodymus vykdymo neturi kilti reikalavimų atlyginti mokesčius ar išlaidas. Tačiau jei prašomasis teismas to reikalauja, prašantysis teismas turėtų užtikrinti dėl vaizdo konferencijos naudojimo susidariusių išlaidų atlyginimą.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.3. Būtinasis pasirėngimas

22. Kai prašymas priimtas, galima pradėti praktinį pasirėngimą.

23. Tarpvalstybinėse civilinėse ir komercinėse bylose, pateikus prašymą kitos valstybės narės teismui, prašomasis teismas prašantįjį teismą ir (arba) šalis informuoja apie dalyvavimo datą, laiką ir sąlygas. Turėtų būti apsvarstyta galimybė surengti išankstines konsultacijas su prašančiuoju teismu dėl teismo posėdžio datos ir laiko. Prašomasis teismas pakviečia liudytoją ir prireikus imasi būtinų prievartos priemonių. Prašymas turi būti įvykdytas per devyniasdešimt dienų nuo jo gavimo.

24. Tiesiogiai renkant įrodymus, prašantysis teismas pats yra atsakingas už teismo posėdžio organizavimą ir liudytojo informavimą apie teismo posėdžio datą, laiką ir vietą, taip pat apie tai, kad parodymai duodami savanoriškai. Prašomosios valstybės narės centrinė įstaiga arba kompetentinga institucija turėtų suteikti prašančiajam teismui pagalbą, nes ji privalo skatinti vaizdo konferencijų naudojimą. Prašantysis teismas turi įvykdyti centrinės įstaigos ar kompetentingos institucijos, kuri taip pat gali paskirti savo valstybės narės teismą užtikrinti sąlygų vykdymą, nustatytas sąlygas.

25. Baudžiamosiose bylose prašomosios valstybės narės teisminė institucija pagal tos valstybės teisės nuostatas įteikia teismo šaukimus asmeniui atvykti į teismą. Asmens šaukimo atvykti į teismą būdą reglamentuoja nacionalinės teisės aktai.

26. Be to, prašantysis teismas ir prašomojoje valstybėje narėje vaizdo konferenciją rengianti įstaiga (kuri gali būti teismas) turi užsakyti teismo sales ar liudytojų kambarius. Jei teismo posėdyje bus verčiama žodžiu, civilinėse bylose tiesioginio įrodymų rinkimo atveju prašantysis teismas susisieikia su vertėjais ir su jais susitaria (dėl užmokesčio, galimų kelionės būdų ir kitų išlaidų).

27. Vaizdo konferencijų įrangos tinkamumas naudoti yra labai svarbus praktiniam pasirėngimui. Visada būtina iš anksto palaikyti ryšį tarp techninių ekspertų atitinkamuose teismuose, kalėjimuose ar kitose vaizdo konferencijose, siekiant užtikrinti, kad vaizdo konferencijos įranga tinkamai veiktų (kameros, mikrofonai, monitoriai, ISDN linijos ir t. t.). Patartina patikrinti įrangą ir ryšį bent vieną dieną prieš numatytą vaizdo konferenciją. Be to, gali būti naudinga techniniam personalui bei atitinkamų teismų tarnautojams nusiųsti ISDN telefono linijų ir fakso numerius.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.4. Vertimas žodžiu

28. Per tarpvalstybines vaizdo konferencijas prašančiajame arba prašomajame teisme gali prireikti vertėjo žodžiu paslaugų. **Vertėjas žodžiu gali dirbti nuotolinėje vietoje, kai pagrindinės šalys yra toje pačioje vietoje, pavyzdžiui, teismo salėje (nuotolinis vertimas žodžiu), arba, kai nuotolinėje vietoje esančiam dalyviui (pvz., atsakoviui arba liudytojui) reikia vertėjo žodžiu paslaugų, vertėjas žodžiu dirba toje pačioje nuotolinėje vietoje, kurioje yra tas dalyvis, arba yra pagrindinėje patalpoje (vertimas žodžiu vaizdo konferencijos metu).**

28 a. Vertimo žodžiu naudojimas vaizdo konferencijų metu (...) yra išbandymas teismo posėdžio dalyviams ir vertėjui. Liudytojas gali būti neįpratęs dirbti su vertėjais, o dėl nuotolio gali kilti vertimo problemų. Vertėjams naudinga, jei teisėjas nustato dalyvaujančių šalių pasisakymo eilės tvarką.

29. Parodymai paprastai išklaunami atliekant nuoseklųjį vertimą. Teismo posėdžio metu pasitelkus nuoseklųjį vertimą teisėjui tenka vienas iš svarbiausių vaidmenų: jis nustato vertimo tvarką ir duoda nurodymus liudytojui arba vertėjui žodžiu. **Atsižvelgiant į vaizdo konferencijų ir vertimo žodžiu naudojimo teisinėje aplinkoje sudėtingumą, rekomenduojama naudoti nuosekliojo vertimo būdą, kai vertėjas atskiriamas nuo asmenų, kuriems reikia vertėjo žodžiu paslaugų, kadangi naudojant šį būdą galima lengviau gauti reikiamų paaiškinimų ir prireikus įsiterpti, siekiant užtikrinti vertimo tikslumą.**

29 a. Sinchroniniam vertimui keliami didesni reikalavimai, nes jam atlikti reikalinga speciali kabina vertėjui, o vertimas klausytojams turi būti transliuojamas specialiai tam skirta įranga (siųstuvu, imtuvu ir ausinėmis). **Kai teismo posėdžio ar baudžiamojo proceso metu pateikiami rašytiniai dokumentai, dažnai tenka naudoti rašytinio teksto vertimą „prima vista“ (iš lapo). Jei vertėjo nėra teismo salėje, kurioje pateikiamas dokumentas, vaizdo konferencijų metu reikia naudoti dokumentų kameras.**

30. Kai nuotolinis vertimas žodžiu atliekamas trečioje patalpoje, kuri yra ne teismo salėje, reikėtų atkreipti dėmesį į pasirėngimo tvarką ir išankstinę informaciją apie šios trečios patalpos techninę įrangą bei ryšio tarp šių vietų prieš teismo posėdį patikrinimą. Be to, reikėtų atkreipti dėmesį į garso akustiką ir kokybę toje vietoje, kurioje nuotoliniu būdu verčia vertėjas.

30 a. Taip pat reikėtų atsižvelgti į salį, kuriose rengiamos vaizdo konferencijos ir teikiamos vertimo žodžiu paslaugos, išplanavimą ir vertėjo bei kitų dalyvių vietas salėje. Vaizdiniam ir nežodiniam informacijos perdavimui tenka itin svarbus vaidmuo padedant vertėjui suprasti, kas pasakyta, suprasti reikšmės niuansus ir išspręsti galimus dviprasmiškumus. Todėl vertėjas turėtų galėti matyti nuotolinėje vietoje esančių dalyvių veidus, veido išraiškas ir galbūt lūpų judesius. Todėl itin svarbi dalyvių vieta kamerų, kurios perduoda vaizdą vertėjui, atžvilgiu. Vertėjas turėtų matyti nuotolinėje vietoje esančių dalyvių vaizdą iš priekio. Tuo pačiu metu vertėjas neturėtų atsidurti dėmesio centre vien dėl to, kad jis rodomas vaizdo ekrane. Kitaip tariant, dėl išplanavimo neturėtų susidaryti padėtis, kai pagrindinės šalys turi nusisukti viena nuo kitos, kad matytų vertėją.

30 b. Be to, turėtų būti skirta dėmesio transliacijų patikimo ir saugumo užtikrinimui.

31. Kai vaizdo konferencijose pasitelkiamos vertėjų žodžiu paslaugos, reikia atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:

turėtų būti užtikrintas aukštos kokybės ryšys ir vertimas;

atliekant vertimą žodžiu – į techninių aspektų, pavyzdžiui, įrangos valdymo, poveikį (pavyzdžiui, kameros judėjimo valdymą, kai verčiant žodžiu naudojamos vaizdo priemonės). **Tai gali būti ypač svarbu teikiant nuotolinio vertimo žodžiu paslaugas, kai turi būti užtikrintas vaizdas ir atvaizdas iš nuotolinės vietos; ypač svarbus ryšio valdymas:** vertėjui žodžiu turėtų būti sudarytos galimybės įsiterpti (prieš pradėdamas versti ir atliekant vertimą užduoti klausimus siekiant išsiaiškinti turinį);

ypač svarbi garso kokybė, kaip ir duomenų perdavimo vėlavimo (apie 0,5 sek.) poveikis ryšio palaikymui atliekant vertimą žodžiu.

32. Vertimo žodžiu kokybės klausimu atkreiptinas dėmesys į tai, kad kvalifikacijų reikalavimai vertėjams žodžiu teismuose valstybėse narėse yra skirtingi. Į tai reikia atsižvelgti teikiant prašymus dėl vaizdo konferencijos naudojimo savitarpio teisinės pagalbos atvejais arba išklausančioms parodomoms.

32 a. Siekiant įveikti vaizdo konferencijų sunkumus, siejamus su vertimu žodžiu ir galima neigiamą specialistų reakcija, būtų naudinga vadovautis toliau išvardytomis rekomendacijomis dėl vertimo žodžiu pasitelkiant vaizdo priemonės organizavimo ir naudojimo:

A. Vaizdo konferencijų įrangos teismo salėse planavimas, įsigijimas ir įrengimas:

reikėtų nustatyti poreikius:

turėtų būti suplanuotas konkretus išdėstymas, pavyzdžiui, numatyta, kas kalba su kuo, kas turi matyti ką;

planavimo etape turėtų būti naudojamos ekspertinė patirtimi:

ypač svarbu, kad planuojant dalyvautų vertimo žodžiu / kalbų, teisės ir techninės srities ekspertai, kurie konsultuotų dėl išdėstymo ypatybių;

turėtų būti naudojamos aukštos kokybės technologijos:

visoms dalyvaujančioms šalims turėtų būti užtikrintas aukštos kokybės garsas ir vaizdas, o vertėjai žodžiu prireikus aprūpinti papildoma įranga; turėtų būti naudojama atskira dokumentų kamera (dokumentų, nuotraukų ir kitos medžiagos, kuri galėtų padėti vertėjui žodžiu, pateikimui). Atkreipiame dėmesį į tai, kad konkrečiai sinchroniniam vertimui būtinas (aukštesnės) kokybės vaizdas ir garsas bei lūpų judėjimo sinchronizavimas nei nuosekliam vertimui;

turėtų būti atliekamas „bandymų ir klaidų“ testavimas:

visų pirma prieš visus vaizdo konferencijų įrangos didelio masto pirkimus, šios įrangos instaliavimą ir naudojimą. Turėtų būti nustatyti ryšio proceso kritiniai atvejai ir padaryti reikiami patobulinimai;

turėtų būti sudarytos sąlygos laipsniškam naujų technologijų įdiegimui:

pirma turėtų būti įdiegtos nedidelio poveikio technologijos, kad būtų įvertintas jų poveikis kiekviename etape ir nustatyti galimi padariniai kitam etapui;

vertėjui turėtų būti sudaryta tinkama darbo aplinka:

pavyzdžiui, ergonomiška ir rami darbo aplinka, ir sudarytos sąlygos vertėjui valdyti įrangą.

B. Sklandaus nuotolinio vertimo žodžiu rengiant vaizdo konferencijas teismo salėse naudojimo plėtimas

turėtų būti naudojamos kvalifikuotų dalyvių ir vertėjų žodžiu paslaugomis:

turėtų būti naudojamos tinkamos kvalifikacijos vertėjų ir teisinio personalo narių, kurie turi darbo su vertėjais patirties, paslaugomis, kad būtų užtikrinta teismo proceso teisingumui garantuoti tinkama kokybė;

turėtų būti rengiamas vertėjų žodžiu ir teisinio personalo mokymas:

prieš pradėdant naudoti technologijas turėtų būti surengtas išankstinis įvadinis mokymas; po to turėtų būti rengiamas tęstinis profesinis mokymas (be kita ko, platesnio konteksto suvokimo, technologijų įvaldymo, bendravimo situacijų ir pagalbinių metodų, pavyzdžiui, streso valdymo, srityje);

turėtų būti susitarta dėl rizikos vertinimo procedūrų:

turėtų būti naudojamos procedūros, kurias taikant būtų nuspręsta, ar reikia vaizdo ryšio kartu su vertimu žodžiu; dėl to turėtų būti konsultuojamasi su patyrusiais vertėjais žodžiu;

turėtų būti parengtos gairės / protokolai:

juose turėtų būti nurodyti asmenys, atsakingi, pvz., už rezervavimą, laiko apskaičiavimą, testavimą, ryšio seanso pradėjimą ir ryšio kontroliavimą; visiems dalyviams prieš posėdį, jo metu ir po posėdžio apibūdinamos taikomos procedūros (vertėjo informavimas, posėdžio pradėjimas, supažindinimas, taisyklės, kurių laikomasi posėdžio metu, rezultatų apžvalga);

turėtų būti pasirūpinta galimais gedimais:

turėtų būti parengtas ryšio gedimo arba technologijų gedimo pašalinimo protokolai, kadangi už šių gedimų šalinimą neturėtų būti atsakingi vertėjai;

geriausios praktikos kodeksas:

teisminės tarnybos, teisės specialistai ir vertėjų žodžiu asociacijos turėtų tęsti bendradarbiavimą, kad būtų tobulinami bendri vaizdo konferencijų ir nuotolinio vertimo žodžiu naudojimo geriausios praktikos kodeksai.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.5. Teismo posėdis

33. Daugumoje šalių teisėjas atvyks į prašančiosios institucijos patalpas prieš užmezgant vaizdo ryšį ir paprastai neišvyks iš jų tol, kol vaizdo ryšys nenutraukiamas. Teisėjai vadovauja posėdžiui.

34. Baudžiamosiose bylose apklausai tiesiogiai vadovauja prašančiosios valstybės narės teisminė institucija arba jai vadovaujama remiantis tos teisminės institucijos nurodymais pagal tos valstybės įstatymus (2000 m. Konvencija dėl savitarpio pagalbos).

35. Kaip teigiama 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12 straipsnyje, prašančiojo teismo atstovai, įskaitant teisėjus, turi teisę dalyvauti, kai prašomasis teismas renka įrodymus, jei tai neprieštarauja prašančiosios valstybės narės teisei. Pagal 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo 17 straipsnį (prašymai dėl tiesioginio įrodymų rinkimo), įrodymus renka teisėjas arba galbūt kitas asmuo, paskirtas pagal prašančiosios valstybės narės teisę.

36. Civilinėse arba baudžiamosiose bylose įrangą paprastai valdo teisėjas arba teismo tarnautojas. Toli esančio liudytojo apklausa būtų atliekama kiek įmanoma laikantis nusistovėjusios liudytojų apklausos teismo salėje praktikos.

37. Atitinkami asmenys turėtų turėti galimybę tartis tarpusavyje trečiosioms šalims jų negirdint. Gali būti atvejų, kai bylos šalis norės pasitarti su savo advokatu (naudojantis vertėjo žodžiu paslaugomis arba ne) teisėjui ar kitai bylos šaliai negirdint. Todėl būtina užtikrinti, kad tokios tarpusavyje konsultacijos trečiosioms šalims negirdint būtų įmanomos. Liudytojų kambaryje dažniausiai galima išjungti mikrofonus, tačiau teismo salėje juos išjungti gali tik teismo tarnautojas arba teisėjas.

28. Jei bylos šalies ir jos advokato toje pačioje patalpoje nėra, jiems turėtų būti sudaryta galimybė privatiems pokalbiams, naudojant, pavyzdžiui, saugią telefono liniją, mobilųjį telefoną arba, jei įmanoma, atskirą vaizdo konferencijų įrangą. Rekomenduojama įrangą sumontuoti taip, kad ji būtų aiškiai atskirta nuo kitų teismo proceso šalių.

39. Procedūra, pagal kurią bylos šalys gali nutraukti viena kitos kalbą ir paprieštarauti klausimui, turėtų būti paaiškinta iš anksto. Tam tikrais atvejais, jei įmanoma, galima svarstyti galimybę pateikti bylos šalims bendrą vaizdą, kai rodomi visi dalyvaujantys teisininkai, kadangi tai gali palengvinti nenumatytų pertraukimų valdymą.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PRAKTINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.6. Teismo posėdžio protokolas

40. Tarpvalstybiniuose baudžiamuosiuose procesuose, pasibaigus teismo posėdžiui, prašomosios valstybės narės teisminė institucija turi parengti vaizdo konferencijos posėdžio protokolą. Protokole nurodoma teismo posėdžio data ir vieta, parodymus davusio asmens tapatybė, visų kitų posėdyje dalyvavusių asmenų tapatybės ir funkcijos, duotos priesaikos ir techninės sąlygos, kuriomis vyko teismo posėdis. Šį dokumentą prašomosios valstybės narės kompetentinga institucija perduoda prašančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai.

41. Panašiai civiliniuose ir komerciniuose tarpvalstybiniuose procesuose, kai prašymai pateikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 10–12 straipsnius (t. y. prašymai dėl netiesioginio įrodymų rinkimo) prašomasis teismas prašančiajam teismui siunčia dokumentus, nustatančius prašymo vykdymą ir, prireikus, gražina iš prašančiojo teismo gautus dokumentus. Prie dokumentų pridedamas įvykdymo patvirtinimas, naudojant 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo priede pateiktą H formą.

42. Tiesiogiai renkant įrodymus civilinėse ir komercinėse bylose, jei įrangą, kuri bus naudojama, teikia ne prašantysis teismas, už visas transliavimo išlaidas, įskaitant įrangos nuomą ir ją eksploatuojančio techninio personalo samdymą, bus atsakinga vaizdo konferencijos prašanti institucija. Netiesioginio įrodymų rinkimo bendrasis principas yra, kad dėl prašymo vykdymo neturi kilti reikalavimų atlyginti mokesčius ar išlaidas. Tačiau jei prašomasis teismas to reikalauja, prašantysis teismas turėtų užtikrinti dėl vaizdo konferencijos naudojimo susidariusių išlaidų atlyginimą.

43. Baudžiamuosiuose procesuose, kuriuose taikoma 2000 m. Konvencija dėl ES valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, naudojimosi vaizdo ryšiu išlaidas, išlaidas, susijusias su prašomojoje valstybėje narėje vaizdo ryšio aptarnavimo paslaugomis, atlyginimu tos valstybės skirtiems vertėjams žodžiu, išmokomis liudytojams ir ekspertams bei jų kelionės išlaidomis prašomojoje valstybėje narėje, prašančioji valstybė narė turi kompensuoti prašomajai valstybei narėi, nebent prašomoji valstybė narė atsisako visų ar dalies išlaidų kompensavimo.

44. Panašiai civiliniuose ir komerciniuose procesuose, jei prašomasis teismas pageidauja, prašantysis teismas užtikrina atlyginimų, sumokėtų ekspertams ir vertėjams žodžiu, taip pat išlaidų, patirtų dėl vaizdo konferencijos naudojimo, greitą kompensavimą (2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo 18 straipsnio taikymas).

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.1. Bendro pobūdžio informacija apie techninius reikalavimus

45. Šiame Vadovo skyriuje aptariami vaizdo konferencijų ir vaizdo konferencijų įrangos techniniai aspektai. Tai apima kamerų, apšvietimo, ekranų ir mikrofonų išdėstymą. Turima įranga turėtų būti atrinkta ir sumontuota taip, kad būtų galima kuo geriau ją naudoti įvairiuose teismo posėdžio etapuose. Išsamūs vaizdo konferencijų techniniai standartai pateikti II priede.

Tikrovėškumo principas

46. Siekiama, kad vaizdo konferencijos sesija kuo labiau atitiktų bet kurio teismo įprastinę praktiką, kai parodymai duodami viešame posėdyje. Siekiant didžiausios naudos, turi būti atsižvelgta į keletą skirtumų. Kai kurie dalykai, kurie yra savaime suprantami, kai parodymai duodami įprastu būdu, įgauna naujų aspektų, kai jie duodami naudojant vaizdo konferenciją: pavyzdžiui, reikia užtikrinti, kad liudytojas suprastų praktinę vaizdo konferencijos tvarką ir žinotų, kas yra vaizdo konferencijos šalys ir kokios jų funkcijos. Toliau kaip kontrolinis sąrašas pateikiami praktiniai pasiūlymai, skatinantys geriausią praktiką naudojant vaizdo konferencijas:

Tais atvejais, kai vaizdo konferencijoje turi būti apklaustas liudytojas iš užsienio, reikia atsižvelgti į laiko zonų skirtumus. Reikėtų užtikrinti, kad laikas būtų patogus liudytojui, bylos šalims, jų atstovams ir teismui.

Teismo salėje vaizdo konferencijos priemonės turėtų būti kiek įmanoma įrengtos ir naudojamos tiek ir taip, kad dalyviai jaustųsi, lyg dalyvautų tradiciniame teismo posėdyje.

Vaizdo konferenciją organizuojantys asmenys turi nepamiršti, kad net naudojant šiuo metu turimas pažangiausias sistemas, vaizdo gavimas ir jį lydinčio garso perdavimas šiek tiek nesutampa. Jei į tai nebus tinkamai atsižvelgta, gali būti, kad kitas asmuo pradės kalbėti vienu metu su liudytoju, kurio balsas sekundės dalį gali būti toliau girdimas po to, kai ekrane atrods, jog jis baigė kalbėti.

Šiuolaikinės technologijos užtikrina gerą vaizdo kokybę, tačiau vaizdas nėra toks geras kaip perduodamas per televiziją. Vaizdo kokybę pagerėja, jei vaizdo konferencijos monitoriuose matomi asmenys kuo mažiau juda.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.2. Bendra tvarka ir kokybės principai

47. Vaizdo konferencijos sistema turėtų būti sumontuota taip, kad dalyvaujantiems asmenims būtų pateikiamas tikslus vaizdas to, kas vyksta kitoje vietoje (prašančiojoje ar prašomojoje institucijoje).

Sprendžiant su vaizdo ir garso ryšio kokybe susijusius klausimus, turėtų būti tinkamai atsižvelgta į dalyvaujančiųjų asmenų interesus. Todėl vaizdo konferencijų sistema turėtų būti aukštos kokybės. Tik tada bylos nagrinėjimas naudojant vaizdo konferenciją bus tinkama alternatyva tiesioginiam bylos nagrinėjimui.

Konkrečiau, tai reiškia, kad garsas bei vaizdas turi būti tiksliai suderinti ir perduodami be jokio pastebimo delsimo. Be to, turi būti aiškiai matoma dalyvaujančiųjų asmenų išvaizda, veido išraiška ir gestai.

Vaizdo konferencijų įranga

48. Siekiant supaprastinti naudojimąsi vaizdo konferencijos įranga, visos įrangos sudėtinės dalys turėtų būti kuo labiau standartizuotos remiantis tais pačiais įrangos tipais ir ta pačia konfigūracija.

Vaizdo konferencijos įranga turėtų, kai tai įmanoma, būti integruota į nusistovėjusią teismo salės darbo tvarką ir infrastruktūrą.

Teismo salėje vaizdo konferencijos priemonės turėtų būti kiek įmanoma įrengtos ir naudojamos tiek ir taip, kad sukurtų tradicinio teismo posėdžio atmosferą. Tolesniuose skyriuose aptariami įvairūs vaizdo, apšvietimo, garso ir įrangos (kamerų, mikrofonų ir ekranų) išdėstymo bei naudojimo aspektai.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.2.1. Vaizdo konferencijų įranga - Vaizdas

49. Tarpvalstybinėse vaizdo konferencijose ekraną turėtų būti galima naudoti trimis skirtingoms funkcijoms:

fokusavimui; kitoje patalpoje esančių dalyvių vaizdui perduoti;

bendram vaizdui; bendrai padėčiai patalpoje rodyti;

informacijai; dokumentų ir kitos informacijos vaizdo perdavimui (tai taip pat apima ekranus, esančius dalyvių „darbo vietose“).

50. Siekiant garantuoti objektyvumą, kiekvienas dalyvis ekrane turėtų būti rodomas kiek įmanoma tokiu pačiu būdu. Apšvietimo intensyvumas, rezoliucija ir kadravimo dažnis turi būti vienodi rodant kiekvieną dalyvį. Apšvietimas kiek įmanoma turėtų būti toks, kad būtų nesunku įžiūrėti veido išraiškas, nebūtų šešėlių aplink akis ir atspindžių ekranuose. Kiek įmanoma turėtų būti atkuriamas akių kontaktas.

Įrangos išdėstymas

51. Įranga turėtų būti išdėstyta taip, kad bylas būtų galima nagrinėti nesinaudojant vaizdo konferencija atitinkamoje teismo salėje. Kameras, ekranus, apšvietimą ir dalyvius turėtų būti galima išdėstyti taip, kad visa parengta aplinka būtų bylos nagrinėjimui ir pareiškimų darymui naudojant vaizdo priemonės tiek svarstant civilines, tiek baudžiamąsias bylas. Reikėtų atkreipti dėmesį į kamerų išdėstymą, kad, kai įmanoma, būtų išvengta dalyvių filmavimo iš viršaus ar iš apačios, kadangi tai gali iškreipti vaizdą ir paveikti tai, kaip dalyvį vertina kiti.

Ekranai

52. Žiūrėjimo kampas ir žiūrėjimo atstumas turėtų būti tokie, kad visi dalyviai galėtų tokiu pačiu būdu naudotis tuo pačiu ekranu. Ekranų dydis gali būti pakankamai didelis, kad būtų užtikrinta, jog (žiūrėjimo kampo aspektu) dalyvaujantys asmenys, pageidautina, būtų rodomi tokiu pačiu masteliu, kaip jie būtų matomi įprastame posėdyje. Turėtų būti įmanoma bent jau WXGA standarto rezoliucija. Gali reikėti ne mažiau kaip 30 kadrų per sekundę. Veido išraiškos turėtų būti lengvai įžiūrimos, o žiūrėti turi būti itin patogiu.

Kameros

53. Pageidautina, kad kameros būtų sumontuotos stacionariai ir turėtų kelias iš anksto nustatytas pozicijas, skirtas panoraminiam vaizdui, pakreiptam vaizdui ir pritrauktam / atitolintam vaizdui rodyti; viena iš galimų pozicijų turėtų būti nustatyta iš anksto kaip prioritetinga. Tai leidžia įrangą valdančiam asmeniui greitai pakeisti vaizdą be mažiausio trukdymo bylos nagrinėjimui. Fokusuojančių kamerų rodymo kampas turėtų būti pakankamai didelis, kad būtų užtikrinta, jog aiškiai matysis dalyvio veidas, pečiai ir viršutinė kūno dalis. Vis dalyviai turėtų galėti judėti ir pasisukti į kitus asmenis 80x80 cm erdvėje neišnykdami iš rodomo vaizdo.

54. Paprastai teismo salėje pakaks dviejų kamerų: vienos sekančios kameros, nukreiptos į apklausančią teisėją, valstybinį kaltintoją arba advokatą, liudytoją ar įtariamąjį, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų kalba (fiksuoti kadrai) ir vienos kameros, kad, prireikus, būtų galima rodyti bendrą teismo salės vaizdą. Kai kuriais atvejais bendras vaizdas teismo posėdžio pradžioje taip pat gali būti rodomas sekimo kamera pereinant į panoraminį vaizdą.

55. Kai naudojama nešiojama įranga, nėra galimybės naudoti daug kamerų, todėl galimybė perduoti bendrą vaizdą naudojant tokią įrangą būtų ribota. Kai kuriose bylose gali būti būtina naudoti liudytojų kambarį, kuriame turėtų būti sumontuota kamera. Reikės atsižvelgti į būtinybę liudytojui tokiaame kambaryje pasitarti su teisininkais nefilmuojant kameroms.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.2.2. Vaizdo konferencijų įranga - Garsas

Kalba

56. Vaizdo konferencijos metu kalba visuomet turi būti aiškiai suprantama ir turėtų būti girdimas kiekvienas žodis.

Turės būti užtikrinta pastovi garso kokybė ir negali būti jokių pašalinių trukdžių. Turėtų būti vengiama rizikos, kad dėl kalbos garso kompresijos nukentės kalbos garso kokybė. Tai reiškia, kad turi būti laikomasi tam tikrų reikalavimų dėl lūpų judesių sinchroniškumo (mažesnis nei 0,15 sek. vėlavimas), aido panaikinimo ir foninio triukšmo bei atgarsių.

Šie dalykai yra itin svarbūs, kai vaizdo konferencijoje dalyvauja vertėjai žodžiu. Pageidautina, kad teisėjas ir teismo tarnautojas galėtų reguliuoti garsą posėdžio patalpoje, kad išlygintų kalbos garso kokybės skirtumus.

Mikrofonai

Mikrofonai turi būti išdėstyti taip, kad visus kalbančiuosius būtų galima aiškiai suprasti, ir garsas nebūtų iškreiptas foninio triukšmo.

Mikrofonai gali būti įmontuoti (staluose ar kitose vietose) ir, pageidautina, būti apsaugoti nuo pasiklausymo, veikti visomis kryptimis ir turėti begarsę funkciją. Posėdžio metu gali būti tokių situacijų, kuomet teismo darbuotojams reikės išjungti mikrofonus (pvz., bylos šalies pasitarimas su savo advokatu).

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.3. Vaizdo konferencijų įrangos valdymas

Nešiojama įranga

58. Nešiojamą įrangą (ekraną, kamerą, garsiakalbį, mikrofoną ir priedus) turėtų būti galima sujungti įvairiais būdais arba naudoti kartu su stacionarios įrangos rinkiniu.

Tokią įrangą turėtų būti lengva transportuoti (tačiau nebūtinai ant ratukų), ją turi būti nesunku perkelti iš vienos vietos į kitą ir ją turi būti galima įvairiai naudoti. Todėl nešiojamos įrangos naudojimas turi daugiau trūkumų nei stacionariosios įrangos naudojimas (pavyzdžiui, dėl dalyvių, kurie gali būti aiškiai filmuojami tuo pačiu metu, skaičiaus).

59. Nešiojamą įrangą tinka naudoti liudytojams apklausti (pavyzdžiui, kitos šalies prašymu) tuo atveju, jei sugenda įranga, taip pat kaip laikinai papildančią stacionariąją įrangą arba specializuotose vietose, pavyzdžiui, kalėjimų ligoninėse.

Tačiau mobilioji įranga gali būti palyginti nepatvari ir ją sudėtinga naudoti, kadangi, pavyzdžiui, daug laiko užima kameros pozicijų reguliavimas, kai reikia pritaikyti prie naujų patalpų (sudėtinga naudoti iš anksto nustatytas pozicijas).

Vaizdo konferencijų įrangos valdymas

60. Patogiausia naudoti vaizdo konferencijų sistemą, turinčią jutiklinį ekraną. Geriausia, kai valdymas yra kuo patogesnis naudotojui (t.y. kuo paprastesnis) ir reikia atlikti tik kelias operacijas, pavyzdžiui, įjungti ir išjungti, užmegzti ryšį ir jį nutraukti bei į sistemą ar išėiti iš jos.

61. Naudojant įrangą operatoriui neturėtų reikėti valdyti garso ir vaizdo sistemos. Jei kiltų problemų, operatorius turėtų galėti paskambinti pagalbos tarnybai. Teisėjas nusprendžia, ar reikia nutraukti vaizdo konferencijos sesiją, kuri buvo sutrukdyta dėl šių gedimų.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.3.1. Įrašai ir dokumentų naudojimas

62. Nagrinėjant bylą per vaizdo konferenciją būtina daryti tik tuos įrašus, kurie tokiuose nagrinėjimuose visuomet daromi.

Tose bylose, kuriose prašant naudoti vaizdo konferenciją taip pat prašoma, kad per vaizdo konferenciją vykstantis bylos nagrinėjimas būtų įrašytas, prašančioji institucija privalo užtikrinti, kad prašomoji institucija prireikus gautų įrašymo įrangą, kad prašomoji institucija galėtų įrašyti parodymus reikiamu formatu.

Bylos nagrinėjimo vaizdo įrašų darymui gali būti taikomi apribojimai, priklausomai nuo to, kokios valstybės narės dalyvauja.

63. Tikimasi, kad bylos šalys bus numačiusios, kokių dokumentų reikės teismo proceso eigoje, ir jos bus iš anksto padariusios kopijas, kurias pateiks proceso dalyviams.

Bylos šalys turėtų siekti dėl to susitarti. Paprastai būtų patogiausia, jei dokumentų kopijos būtų paruoštos iš anksto, ir prašančioji institucija jas nusiųstų prašomajai institucijai.

Jei techniškai įmanoma, dokumentai turėtų būti rodomi naudojant atskirą dokumentų kamerą, kuri yra vaizdo konferencijų įrangos dalis.

64. Tam tikrais atvejais dokumentų kameros nepakanka dokumentams pasikeisti. Pavyzdžiui, naudoti dokumentų kameros tiesiogiai neįmanoma, kai advokatas ir jo klientas pageidauja pateiktus dokumentus aptarti konfidencialiai. Todėl daug paprasčiau būtų naudotis faksu atsiųsta dokumento kopija.

65. Siekiant keistis dokumentais vaizdo konferencijų metu galima būtų naudotis ir bendromis dokumentų saugyklomis arba dokumentų serveriais.

Šiomis galimybėmis vis dažniau naudojamos keičiantis informacija, tačiau teisingumo srityje reikia labai atidžiai stengtis užtikrinti, kad tokia saugykla būtų saugi, lengvai prieinama visoms bylos šalims ir ja galėtų naudotis tik su byla susijusios įgalios šalys. Tokios saugyklos galėtų būti prieinamos naudojantis kompiuteriais tiek prašančiosios institucijos, tiek prašomosios institucijos vietose.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI ASPEKTAI

3.3.2. Ryšys tarp kelių vietų ir tų vietų sujungimas

66. Rengiant tarpvalstybines vaizdo konferencijas turėtų būti sudaryta galimybė prašančiosios institucijos sistemą sujungti su prašomosios institucijos sistemomis. Paprastai rengiant tarpvalstybines vaizdo konferencijas vaizdo ir garso ryšys užmezgamas tarp dviejų patalpų (vienos vietos su kita vieta), prašančiosios institucijos vieta ir prašomosios institucijos vieta. Tam tikrais atvejais gali prireikti tuo pačiu metu užmegzti ryšį tarp daugiau kaip dviejų patalpų (kelių vietų). To gali prireikti, kai, pavyzdžiui, vertėjas žodžiu dalyvauja teismo procese prisijungdamas iš trečios patalpos. Ryšys gali būti užmegztas per trečiosios šalies jungtį.

67. Vienos vietos ryšys su kita ir ryšys tarp kelių vietų taip pat turėtų atitikti tarptautinius vaizdo konferencijoms taikomus standartus. Šiuos standartus parengė Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga. Išsamus sąrašas pateikiamas šio vadovo II priede. Be to, vaizdo konferencijų tarptautinio ryšio sistemos turėtų būti apsaugotos taip, kad trečiosioms šalims būtų užkirstas kelias neteisėtai perimti įrašus.

Jeigu sujungiami du ar keli IP adresai (angl. IP-to-IP connection), dalyvaujantys teismai turi susitarti dėl šifravimo metodų.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TEISINIS PAGRINDAS BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ ATVEJU

4.1. Teisinis pagrindas baudžiamųjų bylų atveju

68. Baudžiamųjų bylų atveju tarpvalstybines bylas reglamentuojantis teisinis pagrindas nustatomas 2000 m. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnyje. Laikomasi šių taisyklių:

Apklausoje dalyvauja prašomosios valstybės narės teisminės institucijos pareigūnas, kuriam prireikus talkina vertėjas žodžiu ir kuris taip pat užtikrina, kad būtų nustatyta apklausiamo asmens tapatybė ir kad būtų laikomasi prašomosios valstybės narės pagrindinių teisės principų. Jei prašomosios valstybės narės teisminės institucijos pareigūnas mano, kad per apklausą yra pažeidžiami pagrindiniai prašomosios valstybės narės teisės principai, jis nedelsdamas imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad toliau apklausa vyktų laikantis minėtų principų;

prireikus prašančiosios ir prašomosios valstybių narių kompetentingos institucijos tarpusavyje suderina apklausiamo asmens apsaugos priemones; prašančiosios valstybės narės teisminė institucija apklausia tiesiogiai pati arba jai vadovaujant apklausiama pagal prašančiosios valstybės narės įstatymus; prašančiosios valstybės narės ar apklausiamo asmens prašymu prašomoji valstybė narė užtikrina, kad prireikus apklausiamam asmeniui talkintų vertėjas žodžiu.

apklausiamas asmuo gali pasinaudoti prašomosios ar prašančiosios valstybės narės įstatymų jam suteikiama teise atsisakyti duoti parodymus.

69. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnyje nustatomas principas, kad valstybė narė gali pateikti prašymą dėl asmens, kuris yra kitoje valstybėje narėje, apklausos vaizdo konferencijos būdu. Aplinkybės, kuriomis gali būti pateiktas toks prašymas, yra tokios: prašančiosios valstybės narės teisminės institucijos reikalauja, kad atitinkamas asmuo būtų apklaustas kaip liudytojas ar ekspertas, o jo atvykimas apklausai į tą valstybę yra nepageidautinas ar neįmanomas. „Nepageidautinas atvykimas“, pavyzdžiui, gali būti taikomas tais atvejais, kai liudytojas yra labai jaunas, labai senas ar prastos sveikatos; „neįmanomas atvykimas“, pavyzdžiui, gali būti taikomas tais atvejais, kai į prašančiąją valstybę narę atvykusiam liudytojui kiltų didelis pavojus.

70. Prašomoji valstybė narė turi sutikti dalyvauti vaizdo konferencijoje, jeigu toks bylos nagrinėjimas neprieštarauja pagrindiniams jos teisės principams ir jeigu ji turi technines priemones tokiai apklausai surengti. Šiame kontekste nuoroda į „pagrindinius teisės principus“ reiškia, kad prašymo negalima atmesti vien tik todėl, kad liudytojų ir ekspertų apklausa vaizdo konferencijos būdu nenumatyta prašomosios valstybės narės teisės aktuose, arba todėl, kad nebūtų patenkinta viena ar daugiau išsamių apklausos vaizdo konferencijos būdu sąlygų pagal nacionalinės teisės aktus. Kai trūksta atitinkamų techninių priemonių, prašančioji valstybė narė, prašomajai valstybei narei sutikus, gali suteikti reikiamą įrangą, kad būtų galima atlikti apklausą .

71. Prašymuose dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu nurodoma informacija apie prašymą pateikusių valdžios instituciją, jei įmanoma, prašymo dalyką ir priežastį, atitinkamo asmens tapatybę ir pilietybę bei prireikus asmens, kuriam reikės suteikti paslaugą, vardas, pavardė ir adresas. Be to, prašyme nurodoma priežastis, kodėl liudytojo ar eksperto asmeninis dalyvavimas yra nepageidautinas ar neįmanomas, teisminės institucijos pavadinimas bei asmenų, kurie vykdys apklausą, vardai ir pavardės. Ši informacija nurodoma 2000 m. Konvencijoje dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose. Prašomosios valstybės teisminė institucija šaukia atvykti į teismą atitinkamą asmenį savo valstybės įstatymų nustatyta tvarka.

72. 2000 m. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnio 8 dalyje numatoma, kad jei vaizdo konferencijos būdu apklausiamas asmuo atsisako duoti parodymus arba duoda melagingus parodymus, valstybė, kurioje yra apklausiamas asmuo, gali elgtis su tuo asmeniu taip, lyg apklausa būtų vykusi laikantis joje galiojančių teisės normų. Tokią išvadą galima daryti remiantis tuo, kad prievolė duoti parodymus vaizdo konferencijos metu pagal šią dalį atsiranda pagal prašomosios valstybės teisės aktus. Šia dalimi visų pirma siekiama užtikrinti, kad liudytojas prievolės duoti parodymus nevykdymo atveju atsako už savo elgesio padarinius, kurie yra panašūs į priemones, taikomas jo valstybėje, kai vaizdo konferencija nėra naudojama.

73. Pagal 10 straipsnio 9 dalį apklausa vaizdo konferencijos būdu gali būti taikoma ir kaltinamiesiems. Kiekviena valstybė narė visiškai savo nuožiūra nusprendžia, ar ji sutiks vykdyti prašymus dėl tokių apklausų. Valstybė narė gali pateikti bendro pobūdžio pareiškimą, kad ji nesutinka to daryti. Kiekvienu atveju kaltinamasis turėtų pareikšti sutikimą prieš atliekant apklausą.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TEISINIS PAGRINDAS CIVILINIŲ IR KOMERCINIŲ BYLŲ ATVEJU

4.2. Teisinis pagrindas civilinių ir komercinių bylų atveju

74. Tinkamas teisinis pagrindas įrodymų rinkimui vaizdo konferencijos būdu civilinėse ar komercinėse bylose nustatytas Reglamente (EB) 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose. Pagal reglamentą renkant įrodymus tarpvalstybinio mastu vaizdo konferencijos gali būti naudojamos esant dviem galimoms situacijoms. Tai prašomojo teismo renkami įrodymai pagal 10–12 straipsnius ir tiesiogiai renkami įrodymai pagal 17 straipsnį.

75. Pagal 10–12 straipsnius bylos šalys ir jų atstovai gali dalyvauti, kai įrodymus renka prašomasis teismas, jeigu tai numatoma pagal prašančiojo teismo valstybės narės teisę. Prašomasis teismas nustato sąlygas, pagal kurias šalys ir jų atstovai gali dalyvauti remiantis 10 straipsniu. Prašomasis teismas jiems praneša, kada ir kur vyks teismo procesas. Pagal 11 straipsnį prašomasis teismas taip pat gali paprašyti šalių ir jų atstovų dalyvauti arba prisidėti renkant įrodymus, jeigu tokią galimybę numato jo valstybės narės teisė. Be to, prašančiojo teismo atstovai gali nuspręsti dalyvauti prašomajam teismui renkant įrodymus, jeigu tai leidžiama pagal prašančiojo teismo valstybės narės teisę. Jeigu reikalaujama, kad dalyvautų prašančiojo teismo atstovai, prašomasis teismas pagal 10 straipsnį nustato dalyvavimo sąlygas.

76. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šalių arba prašančiojo teismo buvimui ar dalyvavimui, prašantysis teismas gali paprašyti prašomojo teismo renkant įrodymus naudoti ryšių technologijas, pavyzdžiui, vaizdo konferencijas. Prašomasis teismas turi patenkinti šį prašymą nebent tai nesuderinama su jo valstybės teise arba dėl didelių praktinių sunkumų. Prašymo neįvykdymo atveju prašomasis teismas turi informuoti prašantįjį teismą.

Jei nėra galimybės naudotis techninėmis priemonėmis, tokias priemones gali suteikti teismai tarpusavio susitarimu.

77. Išskyrus atvejį, kai prašantysis teismas prašo vykdyti prašymą specialia tvarka, prašomasis teismas jį vykdo pagal savo valstybės narės teisę. Jis vadovaujasi apklausai, o apklausa paprastai bus atliekama prašomojo teismo oficialiaja kalba. Be to, prašomasis teismas yra atsakingas už apklausos surengimą ir liudytojų šaukimą atvykti į teismą. Prireikus imamasi prievartos priemonių pagal prašomojo teismo teisę. Liudytojas gali pasinaudoti teise atsisakyti duoti parodymus pagal prašomojo ar prašančiojo teismo valstybės narės teisę.

78. Pagal 17 straipsnį teismas gali pareikalauti rinkti įrodymus tiesiogiai kitoje valstybėje narėje ir pateikia prašymą kitos valstybės narės centrinei įstaigai arba kompetentingai institucijai. Tiesiogiai įrodymai turi būti renkami tik savanorišku pagrindu nesiimant prievartos priemonių. Prašantysis teismas privalo informuoti apklausiamus asmenis, kad tiesioginis įrodymų rinkimas yra savanoriškas.

Gavusi prašymą, prašomosios valstybės narės centrinė įstaiga arba kompetentinga institucija informuoja prašantįjį teismą apie tai, kad prašymas yra priimtas, ir apie visas sąlygas, kurias gali būti paprašyta sudaryti pagal jos valstybės narės teisę (pavyzdžiui, dalyvauti renkant įrodymus gali būti paskirtas prašomosios valstybės narės teismas). Prašantysis teismas vykdo prašymą pagal jo valstybės narės teisę, tačiau turi būti laikomasi ir pagal prašomosios valstybės narės teisę nustatytų sąlygų. 17 straipsnyje, kaip ir 10 straipsnyje, raginama naudotis vaizdo konferencijomis. Centrinė įstaiga arba kompetentinga institucija gali atmesti prašymą, jeigu jis nepatenka į 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo taikymo sritį, jeigu jame nepateikta visa būtina informacija arba jeigu tiesioginis įrodymų rinkimas prieštarauja jos valstybės narės pagrindiniams teisės principams.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

TECHNINIAI STANDARTAI

5. II priedas. Techniniai standartai

79. Vaizdo ir garso ryšio konferencijų įranga turėtų atitikti būtiniausias gamybos standartus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti sąveiką vietos ir visuotiniu lygiu. Bendri gamybos standartai (daugiausia parengti Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos) yra tokie:

Vaizdo standartas

80. Vaizdo perdavimo naudojant integruotą paslaugų skaitmeninį tinklą (ISDN) standartai H.320 ir H.310. Šiuos standartus sudaro rekomendacijos dėl vaizdo suspaudimo ir perdavimo bei dėl garso ir kontrolės signalų. Tais atvejais, kai vieno gamintojo pagaminta vaizdo sistema sujungiama su kito gamintojo pagaminta sistema, abi vaizdo sistemos automatiškai pereina prie bendro H.320 režimo. Greitesnio ISDN ryšio standartas yra H.310.

81. Vaizdo perdavimo internetu standartas H.323. Standarte H.323 nustatyti garso, vaizdo ir duomenų perdavimo naudojant interneto protokolu grindžiamus tinklus pagrindiniai principai. Laikantis standarto H.323 užtikrinama įvairių gamintojų daugialypės terpės produktų ir prietaikų sąveika, o naudotojai gali naudotis ryšiu nesirūpindami dėl įrangos atitikties.

Duomenų perdavimo standartas

82. Duomenų perdavimo standartas T.120. T.120 yra keitimosi duomenimis protokolas, skirtas perduoti duomenis įvairiose vietose daugialypėje konferencijų aplinkoje. Jis sudaro sąlygas vykdyti interaktyviam bendradarbiavimui, perduoti rinkmenas, keistis grafikinėmis pateiktėmis ir prietaikomis.

Vaizdo ir garso standartai

83. Standartai H.263 ir H.264. Vaizdo kokybės standartas (30 kadrų per sekundę); 336–384 kilobitų per sekundę (kb/s), bendras tarpinis formatas (CIF). Laikantis 30 kadrų per sekundę standarto užtikrinama perduodamo vaizdo kokybė. Šį reikalavimą taip pat atitinka Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos standartai H.263 ir H.264.

84. H.239 – Vaizdas vaizde (PIP) Vaizdo vaizde technologija arba dviejų vaizdų standartas H.239 sudaro sąlygas naudojant kodavimo ir dekodavimo įtaiso monitoriuje rodyti bent du vaizdus.

85. Garso kodavimo standartai: standartas G.711 (balso dažnių pulsavimo kodų moduliacija); standartas G.722 (7 kHz garso kodavimas 64 kb/s); standartas G.722.1 (nesudėtingas kodavimas 24 ir 32 kb/s, naudojant nuo kadru skaičiaus sumažėjimo apsaugotų sistemų „laisvų rankų“ valdymo funkciją).

86. Aidą panaikinantys mikrofonai (100–7 000 Hz dažnio); garso slopinimas; įjungimas / išjungimas ir dvipusis garisas.

87. Standartas H.281 – nuotolinio kameros valdymo protokolas, naudojamas vaizdo konferencijose, kuriose taikomas standartas H.224. Standartas H.281 yra vietinio ir nuotolinio kameros valdymo protokolas, naudojamas vaizdo konferencijose per ISDN linijas (standartas H.320), skirtas panoraminio vaizdo, pakreipto vaizdo, pritraukto / atitolinto vaizdo rankinę funkciją ar išankstinį šių funkcijų nustatymą turinčiai (-čioms) kamerai (-oms).

Kanalai, pralaidumas ir sujungimas

88. Naudojant ne mažiau kaip 6 kanalų kamerines vaizdo konferencijų sistemas su ISDN ar vaizdo sistemas, kurios veikia kaip viena asmeninio kompiuterio prietaika ar didesnė kambarinė sistema, turėtų būti užtikrintas 3 ISDN linijų naudojimui tinkantis pajėgumas. Šis pajėgumas reikalingas, kad būtų pasiekta 384 kb/s perduodant 30 kadru per sekundę. Apskritai, kuo didesnis sujungtų schemų pralaidumas bei kodavimo ir dekodavimo įtaiso veikimo galia, tuo geresnė vaizdo kokybė, ypač dideliuose ekranuose.

89. Kodavimo ir dekodavimo įtaisus reglamentuojantys standartai: H.261, H.263 ir H.264. Pagrindinė kodavimo ir dekodavimo įtaiso paskirtis – vaizdo ir garso suspaudimas. Naudojant bendrai žinomą „paskirstymo stiprintuvą“ vieną išeinančio ryšio kanalą turinčioje sistemoje gali būti numatyti keli vienos rūšies išeinančio ryšio kanalai.

90. Užsakomo pralaidumo tarptinklinės grupės (BONDING) standartai (tik ISDN ir standartas H.320) atvirkštiniais multipleksieriams. Atvirkštiniai multipleksieriai jungia atskirus 56K ar 64K kanalus, kad būtų padidintas pralaidumas, kuris užtikrina geresnę vaizdo kokybę.

91. Lygiagretaus sujungimo technologijai taikomi standartai H.243–H.320 / H.323 Kelias sistemas jungiančiai įrangai taikomas standartas H.243. Ši įranga sujungia visus dalyvius sudarydama sąlygas vaizdo konferencijos sistemą prijungti prie daugiau nei dviejose vietose esančios įrangos.

92. H.460 yra standartas, skirtas H.323 vaizdo konferencijų signalų perdavimui per užkardas ir tinklo adreso vertimui (NAT). H.460.18 ir H.460.19 yra standartai, pagal kuriuos H.323 prietaisams leidžiama keistis signalais ir laikmenomis per ribas, kurias nustato NAT ir užkardos.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

PAGRINDINIAI VAIZDO KONFERENCIJŲ NAUDOJIMO TARPVALSTYBINIUOSE TEISMO PROCESUOSE ETAPAI

Etapas	Vaizdo konferencijos Civilinės ir komercinės bylos	Vaizdo konferencijos Baudžiamosios bylos
1. Prašymas dėl įrodymų rinkimo		
1.1. Susiję subjektai	Teismas išsiunčia prašymą Teismas, kuriame buvo pradėtas teismo procesas, (prašantysis teismas) perduoda prašymą tiesiogiai kitos valstybės narės teismui, kuris renka įrodymus (prašomasis teismas). Prašymą dėl tiesioginio įrodymų rinkimo (pagal 17 straipsnį) prašantysis teismas pateikia prašomosios valstybės centrinei įstaigai arba kompetentingai institucijai	Teismas, prokuroras ar kita kompetentinga teisminė institucija išsiunčia prašymą Teismas (prašantysis teismas) ar kita kompetentinga teisminė institucija (pvz., valstybiniai kaltintojai ar savitarpio teisinės pagalbos centrai) perduoda prašymus tiesiogiai prašomosios valstybės narės kompetentingai institucijai.
1.2. Prašymo forma	2001 m. Reglamente dėl įrodymų rinkimo pateiktos standartinės formos Prašymai turi būti pateikiami naudojant 2001 m. Reglamente dėl įrodymų rinkimo priede pateiktas standartinės formas. Prašyme turi būti pateikta informacija, pavyzdžiui, bylos šalių vardai, pavardės ar pavadinimai ir adresai, bylos pobūdis ir dalykas, aprašymas, kaip bus renkami įrodymai ir t. t. Turi būti naudojamos šios formos: A forma: prašymas rinkti įrodymus (pagal 10–12 straipsnius); I forma: prašymas dėl tiesioginio įrodymų rinkimo (pagal 17 straipsnį).	Standartinė forma (neprivaloma): Savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose prašymas Prašymuose dėl apklausos vaizdo konferencijos būdu nurodoma informacija apie prašymą pateikusių valdžios instituciją, jei įmanoma, prašymo dalyką ir motyvus, taip pat atitinkamo asmens tapatybę bei pilietybę ir prirėkus susijusio asmens vardas, pavardė nei adresas ir, jei būtina, teisminės institucijos pavadinimas ir asmenų, kurie vykdys apklausą, vardai bei pavardės. Be to, prašyme nurodoma priežastis, kodėl liudytojo ar eksperto asmeniškasis dalyvavimas yra nepageidautinas ar neįmanomas, teisminės institucijos pavadinimas bei asmens, kuris vykdys apklausą, vardas ir pavardė.
1.3. Prašymo siuntimas	Formos pateikiamos Europos teismo atlaso (Europos teisminis tinklas civilinėse ir komercinėse bylose) tinklavietėje http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_documents_en.htm Prašymai gali būti siunčiami paštu, pašto siunta, faksu (visose valstybėse narėse) arba e. paštu (tik 13 valstybių narių).	
1.4. Atsakymas į prašymą	1. Prašomojo teismo vykdomas (netiesioginis) įrodymų rinkimas:	Teismas, atsakingas už prašymo tvarkymą, kuo greičiau patvirtina, kad prašymas gautas. Tačiau.

	<p>Patvirtinimas, kad prašymas gautas: Gavęs prašymą pagal 10–12 straipsnius (t. y. dėl netiesioginio įrodymų rinkimo) prašomasis teismas per septynias dienas išsiunčia prašančiajam teismui patvirtinimą, kad gavo prašymą, naudodamas priede pateiktą B formą.</p> <p>Forma: Atsakoma naudojant F formą, pateiktą Reglamento Nr. 1206/2001 priede. Joje pranešama apie įrodymų rinkimo datą, laiką ir vietą, taip pat apie dalyvavimo sąlygas.</p> <p>Laikas: Per trisdešimt dienų prašomasis teismas turi informuoti prašantįjį teismą, jeigu prašymo negalima priimti arba reikia pateikti daugiau informacijos. Pranešama naudojant C formą, pateiktą Reglamento dėl įrodymų rinkimo priede.</p> <p>Jeigu prašymas priimtas, jis turi būti įvykdytas per devyniasdešimt dienų nuo jo gavimo. Jei vėluojama, prašantysis teismas informuojamas naudojant G formą. Jeigu prašymas atmetamas (H forma), prašomasis teismas apie tai turi pranešti prašančiajam teismui per šešiasdešimt dienų nuo gavimo.</p> <p>Atsisakymas naudoti vaizdo konferenciją: Prašomasis teismas laikosi tokio reikalavimo, nebent jis būtų nesuderinamas su prašomojo teismo valstybės narės teise arba dėl didelių praktinių sunkumų.</p>	<p>pagal 2000 m. Konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose prašomasis teismas neprivalo patvirtinti, kad prašymas gautas.</p> <p>Patvirtinimas, kad prašymas gautas, bus siunčiamas prašančiosios valstybės narės institucijai, jame nurodant teismo pavadinimą, adresą, telefono ir fakso numerius bei, jei įmanoma, teisėją, atsakingą už to prašymo tvarkymą.</p> <p>Prašomoji valstybė narė pagalbos prašymą įvykdo kuo greičiau, kuo tiksliau laikydamosi procesinių ir kitų prašančiosios valstybės narės nurodytų terminų. Prašančioji valstybė narė paaiškina, dėl kokių priežasčių nustatyti terminai.</p> <p>Atsisakymas naudoti vaizdo konferenciją: Prašomoji valstybė narė sutinka, kad teismo posėdis vyktų naudojantis vaizdo konferencija, jeigu vaizdo konferencijos naudojimas neprieštaruja pagrindiniams jos teisės principams ir jeigu ji turi technines priemones tokiam posėdžiui surengti.</p>
	<p>Prašymai dėl tiesioginio įrodymų rinkimo pagal 17 straipsnį:</p> <p>Gavusi prašymą, centrinė įstaiga ar kompetentinga institucija, naudodama J formą, per 30 dienų praneša prašančiajam teismui apie tai, ar prašymas priimtas, ir nurodo visas sąlygas, kurių laikantis galima rinkti įrodymus. Jeigu prašymas priimtas, centrinė įstaiga arba kompetentinga institucija gali paskirti savo valstybės narės teismą dalyvauti renkant įrodymus, kad būtų užtikrintas tinkamas šio straipsnio ir nustatytų sąlygų taikymas.</p>	
<p>1.5. Galimybė naudotis vaizdo konferencijų įranga</p>	<p>Jeigu prašančiajame teisme arba prašomajame teisme nėra galimybių naudotis pirmiau minėtomis techninėmis priemonėmis, tokias priemones tarpusavio susitarimu gali suteikti teismai.</p>	<p>Jeigu prašomoji valstybė narė neturi techninių priemonių vaizdo konferencijai surengti, tokias priemones tarpusavio susitarimu gali suteikti prašančioji valstybė narė.</p>
<p>1.6. Praktinės priemonės prieš surengiant vaizdo konferenciją</p>	<p>1. Prašomojo teismo vykdomas (netiesioginis) įrodymų rinkimas:</p> <p>Prašomasis teismas: prašančiajam teismui ir (arba) bylos šalims pranešama apie įrodymų rinkimo datą, laiką ir vietą, taip pat apie dalyvavimo sąlygas.</p> <p>– liudytojams įteikiami šaukimai atvykti į teismą</p> <p>Prašantysis ir prašomasis teismai:</p> <p>– teismo salės užsakymas</p> <p>– vaizdo konferencijų įrangos aktyvavimas (įskaitant ryšio išbandymą)</p> <p>– vertėjų žodžiu ir techninio personalo užsakymas</p> <p>2. Dėl tiesioginio įrodymų rinkimo:</p> <p>Prašantysis teismas:</p> <p>– pranešimas liudytojams apie įrodymų rinkimo datą, laiką ir vietą</p> <p>Prašomasis teismas arba vaizdo konferenciją rengianti įstaiga (padedant centrinei įstaigai ar kompetentingai institucijai):</p> <p>– teismo ar vaizdo konferencijų salės užsakymas</p> <p>– vaizdo konferencijų įrangos aktyvavimas (įskaitant ryšio išbandymą)</p> <p>– vertėjų žodžiu ir techninio personalo užsakymas</p>	<p>Prašomosios valstybės narės teismas ar kita teisminė institucija pagal tos valstybės teisę įteikia teismo šaukimus asmeniui atvykti į teismą.</p> <p>Prašantysis ir prašomasis teismai arba vaizdo konferenciją rengianti įstaiga:</p> <p>– teismo ar vaizdo konferencijų salės užsakymas</p> <p>– vaizdo konferencijų įrangos aktyvavimas (įskaitant ryšio išbandymą)</p> <p>– vertėjų žodžiu ir techninio personalo užsakymas</p>
<p>1.7. Kalbos ir vertimas žodžiu</p>		<p>Kalbos</p>

	<p>1. Prašomojo teismo vykdomas (netiesioginis) įrodymų rinkimas:</p> <p>Kalba Bus vartojama prašomojo teismo kalba.</p> <p>Naudojimasis vertėjo žodžiu paslaugomis Prašančiojo teismo ar apklausiamo asmens prašymu prašomasis teismas užtikrina, kad prireikus apklausiamam asmeniui talkintų vertėjas žodžiu.</p> <p>2. Dėl tiesioginio įrodymų rinkimo:</p> <p>Kalba Centrinei įstaigai ar kompetentingai institucijai nustačius tokias sąlygas, bus vartojama prašančiojo teismo kalba.</p> <p>Naudojimasis vertėjo žodžiu paslaugomis Prašantysis teismas užtikrina, kad prireikus apklausiamam asmeniui talkintų vertėjas žodžiu.</p>	<p>Prašyme prašomasis teismas praneša prašomajam teismui, kokia kalba turės vykti posėdis.</p> <p>Prašantysis ir prašomasis teismai gali nuspręsti, kad visas teismo posėdis ar jo dalis turės vykti užsienio kalba.</p> <p>Naudojimasis vertėjo žodžiu paslaugomis Prašančiosios valstybės narės ar apklausiamo asmens prašymu prašomoji valstybė narė užtikrina, kad prireikus apklausiamam asmeniui talkintų vertėjas žodžiu.</p>	
<p>2.1. Posėdžio per vaizdo konferenciją vedimas</p>	<p>Taikoma prašomosios valstybės teisė Vaizdo konferencija surengiama pagal prašomosios valstybės teisę. Tačiau prašantysis teismas gali reikalauti, kad prašymas būtų vykdomas specialia tvarka, numatyta jo valstybės narės teisėje. Prašomasis teismas laikosi tos tvarkos, nebent ji nesuderinama su jo valstybės narės teise arba dėl didelių praktinių sunkumų.</p> <p>Jeigu prašantysis teismas tiesiogiai renka įrodymus pagal 17 straipsnį, jis vykdo prašymą laikydamasis savo nacionalinės teisės.</p>	<p>Taikoma prašančiosios valstybės teisė Vaizdo konferencija surengiama pagal prašančiosios valstybės teisę. Prašomoji valstybė laikosi prašančiosios valstybės aiškiai nurodytų formalumų ir tvarkos, jeigu tokie formalumai ir tvarka neprieštarauja pagrindiniams prašomosios valstybės teisės principams.</p>	
	<p>Liudytojų atsisakymas teikti parodymus Apklauiamas asmuo turi teisę atsisakyti tai daryti, jeigu tokia teisė numatyta prašomosios valstybės ar prašančiosios valstybės teisės aktuose.</p> <p>Prašymai dėl tiesioginio įrodymų rinkimo pagal 17 straipsnį gali būti vykdomi tik savanorišku pagrindu, nesiimant prievartos priemonių.</p>	<p>Liudytojų atsisakymas teikti parodymus Apklauiamas asmuo turi teisę atsisakyti tai daryti, jeigu tokia teisė numatyta prašomosios valstybės ar prašančiosios valstybės teisės aktuose.</p> <p>Prašomosios valstybės narės teisminės institucijos dalyvavimas Apklausoje dalyvauja prašomosios valstybės narės teisminės institucijos pareigūnas, kuriam prireikus talkina vertėjas žodžiu ir kuris</p>	

		<p>taip pat užtikrina, kad būtų nustatyta apklausiamo asmens tapatybė ir kad būtų laikomasi prašomosios valstybės narės pagrindinių teisės principų.</p>	
<p>2.2. Kas yra atsakingas už posėdį per vaizdo konferenciją?</p>	<p>1. Prašomojo teismo vykdomas (netiesioginis) įrodymų rinkimas: Prašomasis teismas (prašomosios valstybės teismas pagal 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo 10–12 straipsnius)</p> <p>2. Dėl tiesioginio įrodymų rinkimo: Prašantysis teismas (prašančiosios valstybės teismas pagal 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo 17 straipsnį).</p>	<p>Prašančiosios valstybės teismas ar prokuroras</p>	
<p>2.3. Vaizdo konferencijų išlaidos</p>	<p>Prašantysis teismas užtikrina, kad būtų kompensuotos išlaidos, susijusios su darbo užmokesčiu ekspertams ir vertėjams žodžiu bei su vaizdo konferencijų rengimu. Dėl prašymo netiesiogiai rinkti įrodymus vykdymo neturėtų kilti reikalavimų atlyginti mokesčius ar išlaidas. Tačiau jei prašomasis teismas to reikalauja, prašantysis teismas turėtų užtikrinti dėl vaizdo konferencijos naudojimo susidariusių išlaidų atlyginimą.</p>	<p>Prašantysis teismas užtikrina, kad būtų kompensuotos išlaidos, susijusios su darbo užmokesčiu ekspertams ir vertėjams žodžiu bei su vaizdo konferencijų rengimu. Prašantysis teismas gali atsisakyti padengti visas ar kai kurias iš šių išlaidų.</p>	
<p>3. Priemonės po vaizdo konferencijos</p>	<p>1. Prašymų dėl netiesioginio įrodymų rinkimo (t. y. pagal reglamento 10–12 straipsnius) atvejais prašomasis teismas nedelsdamas išsiunčia prašančiajam teismui dokumentus, įrodančius, kad prašymas įvykdytas, ir atitinkamais atvejais sugrąžina dokumentus, gautus iš prašančiojo teismo. Prie dokumentų pridedamas įvykdymo patvirtinimas, naudojant 2001 m. Reglamento dėl įrodymų rinkimo priede pateiktą H formą.</p> <p>2. Dėl tiesioginio įrodymų rinkimo: Po vaizdo konferencijos nereikalaujama imtis jokių priemonių, nebent centrinės įstaigos nustatytose sąlygose būtų nurodyta kitaip.</p>	<p>Po teismo posėdžio prašomosios valstybės narės teisminė institucija parengia protokolą, kuriame nurodyta teismo posėdžio data ir vieta, apklaustojo asmens tapatybė, visų kitų asmenų prašomojoje valstybėje narėje, dalyvavusių teismo posėdyje, tapatybės ir funkcijos, duotos priesaikos ir techninės sąlygos, kuriomis vyko teismo posėdis. Šį dokumentą prašomosios valstybės narės kompetentinga institucija perduoda prašančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai.</p>	

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.